

Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes darba rezultāti 2007.-2011.gadā

Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – Padomes) darba rezultātu apkopojums ietver galveno veikumu attiecīgajā gadā. Detalizētāka informācija par Padomes darbības rezultātiem pieejama attiecīgo gadu darbības pārskatos. 2011.gada darbības pārskats būs pieejams 2012.gada martā.

2007.gada 3.ceturksnis

Padome tās priekšsēdētāja Ābrama Kleckina vadībā darbu uzsāka **2007.gada 8.oktobrī**.

Likumprojekta izstrāde

Novembrī tika izveidota darba grupa Audio un audiovizuālo mediju pakalpojumu likumprojekta izstrādei. Likumprojekta izstrādē tika iesaistīta gan industrija, gan starptautiskie eksperti. Vērtējumu par likumprojektu tika aicināts sniegt arī viens no Eiropas ietekmīgākajiem mediju ekspertiem no Polijas Karols Jakubovičs (šobrīd UNESCO vadošais mediju eksperts).
--

2008.gads

Eiropas Raidorganizāciju Regulatoru kopienas konference
--

Pateicoties aktīvajai Padomes dalībai Eiropas Raidorganizāciju Regulatoru kopienas
--

(EPRA – European Platform of Regulatory Authorities) aktivitātēs Padome bija pirmā no Baltijas reģiona, kura 2008.gada maijā organizēja trīs dienu konferenci. Rīgā uz konferenci ieradās ne tikai EPRA dalībvalstu delegācijas no 44 Eiropas valstīm, bet arī oficiālie novērotāji no Eiropas Savienības, Eiropas Padomes, kā arī Eiropas Audiovizuālās observatorijas. Šī konference bija nozīmīgs notikums visas Eiropas kontekstā.

Konferencē piedalījās 158 dalībnieki no 44 Eiropas valstīm un dažādām starptautiskām institūcijām. Konferences dalībnieku skaita ziņā šī bija viena no apmeklētākajām konferencēm EPRA organizēto konferenču pēdējā laika vēsturē.

Konferences laikā darbs norisinājās gan plenārsēdēs, gan 3 darba grupās, kurās skatīja tādus aktuālus problēmjautājumus kā mediju lietotājprasmē, „must-carry” – lietošanas noteikumi, reklāmas aizliegtās formas un raidorganizāciju jurisdikcijas kritēriju pārveidošana saskaņā ar „Audiovizuālo Mediju Pakalpojuma (AVMS) direktīvu. Svarīga bija Eiropas pieredze, kā sekmēt plašsaziņas līdzekļu lietotājprasmi digitālajā vidē.

Elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālā koncepcija 2009.-2011.gadam

Tika izstrādāta Elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālā koncepcija 2009.-2011.gadam. Padome koncepcijas izstrādes procesā iesaistīja visas ieinteresētās puses - industrijas pārstāvjus, valsts institūciju pārstāvjus, mediju ekspertus un mācībspēkus. Lai koncepcija kļūtu par dokumentu, kas turpmākos gadus palīdzētu ikdienas darbā gan Padomei, gan citiem nozares spēlētājiem, Padome, pieaicinot starptautiska līmeņa mediju ekspertu Karolu Jakuboviču, rīkoja diskusiju par elektronisko mediju nozares attīstību nākotnē. Eksperta piesaiste bija nepieciešama, jo Latvijas situācija un nozares nākotne bija jāskata, velkot paralēles ar Eiropas un pasaules elektronisko mediju nozares attīstības tendencēm.

Likumprojekta izstrāde

Tika izstrādāts un iesniegts Saeimā likumprojekts „Audio un audiovizuālo mediju pakalpojumu likums”.

Mācību semināri

Lai atbalstītu vietējās un reģionālās televīzijas, Padome rīkoja 4 mācību seminārus Rēzeknē, Valmierā, Jelgavā un Talsos vietējām un reģionālajām televīzijām, kuras veido novadu ziņu sižetus Latvijas Televīzijas raidījumam „Šodien Latvijā”. Semināru laikā tika organizētas gan praktiskās apmācības, iepriekš sagatavotu sižetu analīze, kā arī pārrunāta Padomes, Latvijas Televīzijas un novadu televīziju sadarbība.

Tikšanās un diskusijas

Tāpat Padome regulāri rīkoja tikšanās un diskusijas ar mediju pārstāvjiem, tādējādi cenšoties īstenot sev izvirzīto uzdevumu – kalpot kā publiskā foruma vietai, uzsvāru liekot nevis uz aizliegumiem, bet uz izglītību, diskusijām, kas vairotu ikviena elektroniskā medija atbildību demokrātiskā valstī. Tika noorganizēti 3 informatīvi semināri par jaunajām tehnoloģijām un normatīvajiem dokumentiem, kas skar elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu regulāciju.

Padome janvārī rīkoja arī publiskās debates saistībā ar konkursu VB SIA „Latvijas Televīzija” ģenerāldirektora amatam. Debates bija paredzētas par sabiedriskās televīzijas vietu un lomu demokrātiskā sabiedrībā un kādi mērķi būtu jāizvirza nākamajam Latvijas Televīzijas ģenerāldirektoram, lai šo lomu pildītu. Debatēs piedalījās sabiedrības pārstāvji, mediju profesionāļi, mācībspēki, kā arī potenciālie kandidāti uz ģenerāldirektora amatu.

Konkurss „Gadskārtējās prēmijas televīzijā un radio”

Konkurss labākajiem televīzijas un radio raidījumiem un to veidotājiem tika rīkots jau vienpadsmito reizi. Noslēguma pasākums tapa sadarbībā ar „Marana Productions” un ar izdevniecības „Rīgas Viļņi” atbalstu. Konkurssam tika saņemti 81 pieteikums no radio raidorganizācijām, producentu grupām un nozares profesionāļiem, kā arī 183 pieteikumi no televīzijas raidorganizācijām, producentu grupām un nozares profesionāļiem. Pretendentus balvai varēja izvirzīt arī konkursa žūrija un Nacionālā radio un televīzijas padome.

Balvas tika pasniegtas 21 nominācijā, bija arī vairākas speciālbalvas.

Pēc konkursa notika raidorganizāciju pārstāvju tikšanās ar konkursa žūriju. Tikšanās galvenais mērķis bija diskutēt par secinājumiem, kas radušies žūrijas locekļiem darbu izvērtēšanas rezultātā, it īpaši par iesniegto darbu atbilstību žanram un vispārējo situāciju nozarē.

Raidorganizāciju programmu monitorings

Saskaņā ar Padomē izstrādāto raidorganizāciju pārbaužu grafiku, kā arī uz klausot skatītāju un klausītāju sūdzības, pārskata gadā pārbaudītas 41 raidorganizācija, vairākas no tām – atkārtoti. Kopumā Monitoringa centrs analizējis 1688 stundas, no tām 412 stundas radio programmās un 1276 stundas televīzijas programmās. Analizējot pārbaužu rezultātus, piemērotas sekojošas sankcijas:

- sastādīti 12 administratīvo pārkāpumu protokoli;
- piemēroti 10 administratīvie sodi;
- izbeigtas 2 administratīvo pārkāpumu lietas;
- izteikti 6 brīdinājumi.

2008.gadā Padome ir saņēmusi un izskatījusi 70 skatītāju un klausītāju sūdzības un iesniegumus. Vēstulēs visbiežāk skartās tēmas: sabiedrisko raidorganizāciju darba uzlabošana (Latvijas Televīzija – 30% no kopējā sūdzību un iesniegumu skaita, Latvijas Radio – 20%), kabeļtelevīzijas jautājumi – 5%, reklāmu saturs televīzijā – 20%, valodas lietojuma pārkāpumi – 20%.

Raidorganizāciju licencēšana

Pārskata gadā pārreģistrētas 50 raidorganizācijas, izsniegtas 7 atļaujas kabeļtelevīzijām, atzītas par spēkā neesošām 4 kabeļtelevīziju atļaujas, veiktas 6 kabeļtelevīzijas raidorganizāciju pārbaudes, sastādīts 51 kontroles komisiju akts.

2009.gads

Sabiedrisko mediju darbības nodrošināšana krīzes apstākļos

2009.gads Latvijai pagāja ekonomiskās krīzes un budžeta samazināšanas zīmē, kas smagi skāra arī elektroniskos sabiedrības saziņas līdzekļus. Sevišķi smaga situācija izvērtās sabiedriskajiem medijiem, jo to budžeti tika samazināti par 35%. Viens no Padomes galvenajiem uzdevumiem bija sabiedrisko mediju normālas darbības nodrošināšana un uzņēmumu maksātspējas nepieļaušana. Ar šo uzdevumu Padome ir tikusi galā.

Elektronisko mediju likumprojekta izstrāde

Padomes darba grupa, kurā piedalījās dažādu nozaru pārstāvji, izstrādāja un 11.martā iesniedza Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā „Elektronisko mediju likumprojektu”, kurš 8.oktobrī tika pieņemts pirmajā lasījumā. Iepriekš likumprojekta nosaukums bija „Audio un audiovizuālo mediju likumprojekts”, taču, nozarei attīstoties, attiecīgi tika pārsaukts arī likumprojekts.

Tikšanās un diskusijas

Regulāri notika tikšanās ar nozares pārstāvjiem un diskusijas par virszemes ciparu televīzijas ieviešanu un ar to saistīto problēmu risinājumu. Jauna Latvijas sabiedriskā medija izveidošanā interesi izrādīja ne tikai paši raidorganizāciju pārstāvji, bet arī daudzi ieinteresēti sabiedrības pārstāvji. Tāpat tika diskutēts par Eiropas audiovizuālo darbu izmantošanas kvotām kopā ar televīziju pārstāvjiem, ētiku televīzijas spēlēs, piedaloties attiecīgām patērētāju tiesību aizsardzības institūcijām, par reklāmu tulkošanu kopā ar Reklāmas asociācijas pārstāvjiem, par priekšvēlēšanu aģitācijas noteikumiem, par MK valsts nodevām apraides atļauju saņemšanā, par kabeļtelevīzijas programmu retranslāciju problēmām un citiem ar nozari saistītiem jautājumiem.

Pārkāpuma procedūras pret Latviju novēršana

Padome aktīvi rīkojās, kad Eiropas Komisija gatavojās uzsākt pārkāpuma procedūru pret Latviju saistībā ar Direktīvas „Televīzija bez robežām” reklāmas un sponsorēšanas noteikumu neievērošanu LNT, TV3 programmās 2007.gada maijā un jūnijā. Padome kopā ar Kultūras un Tieslietu ministrijām veica saraksti ar Eiropas Komisiju, un 2009.gada 1.aprīlī Padomes priekšsēdētāja vietniece kopā ar Latvijas kultūras atašeju Briselē Jolantu Miķelsoni tikās ar Eiropas Komisijas pārstāvjiem, lai noskaidrotu un atrisinātu situāciju. 2009.gada septembrī Eiropas Komisija nolēma izbeigt lietu. Padome arī iniciēja grozījumus Administratīvo pārkāpumu kodeksā, rosinot paaugstināt piemērojamās soda naudas par reklāmas nosacījumu pārkāpumiem, jo raidorganizācijām finansiāli izdevīgāk bija maksāt sodus nekā ievērot likumu attiecībā uz reklāmas nosacījumiem. Grozījumi tika apstiprināti. Tie paredz, ka par noteiktās kārtības pārkāpšanu reklāmas sniegšanā vai izplatīšanā juridiskajām personām uzliek naudas sodu no piecdesmit līdz piectūkstoš latiem, bet par normatīvo aktu prasībām neatbilstošas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu – no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.

Sabiedriskā radio un televīzijas māksliniecisko kritēriju izvērtēšanas komisija

Sabiedriskā radio un televīzijas māksliniecisko kritēriju izvērtēšanas komisija jeb mākslas padome tika izveidota, jo Latvijā mediju kritika un analīze notiek fragmentāri. Padomē katru mēnesi notika sēdes, kurās piedalījās 5-6 mediju eksperti, kā arī sabiedrisko mediju pārstāvji, izvērtējot Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio raidījumu māksliniecisko kvalitāti. Programmu veidotāji un raidījumu vadītāji ir ņēmuši vērā padomes ieteikumus.

Komisija, regulāri konstatējot valsts valodas nepareizu lietošanu, ir ierosinājusi programmu vadītājiem veikt konsultācijas ar valodas speciālistiem. Arī sabiedrisko raidorganizāciju vadītājiem ieteikts rūpēties par radošā sastāva iespējām regulāri pilnveidot latviešu valodas kvalitāti.

Mācību semināri

Pārskata gadā tika rīkoti informatīvi semināri par priekšvēlēšanu aģitācijas jautājumiem elektroniskajos medijos, kā arī par Radio un televīzijas likumā noteikto reklāmas un sponsorēšanas normu ievērošanu raidorganizāciju programmās un likuma vienotu interpretāciju.

Raidorganizāciju programmu monitorings

2009.gadā mainījās Padomes darba organizācija, kā rezultātā notika Monitoringa centra darbības optimizēšana, lai sekmētu iespējami ātru un kvalitatīvu raidorganizāciju programmu monitoringu.

Padome veica pastiprinātu raidorganizāciju darbības uzraudzību priekšvēlēšanu aģitācijas periodā pirms pašvaldību un Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Tāpat Padome sadarbojās ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, kā arī izskatīja iedzīvotāju sūdzības par aģitācijas pārkāpumiem.

Kopumā Monitoringa centrs analizējis 2508 stundas, no tām 579 stundas radio programmās un 1929 stundas televīzijas programmās. Analizējot pārbaūžu rezultātus, piemērotas sekojošas sankcijas:

- sastādīti 32 administratīvo pārkāpumu protokoli: par reklāmas izvietojuma pārkāpumiem radio – 7 (tai skaitā par slēpto priekšvēlēšanu reklāmu – 5), televīzijā - 12; par tulkojuma nenodrošināšanu televīzijā – 6; par bērniem un pusaudžiem kaitīga satura demonstrēšanu laikā no 7.00 – 22.00 televīzijā – 1, kabeļtelevīzijā – 1; par nacionālā goda pazemošanu televīzijā – 1; par Eiropas

<p>audiovizuālo darbu kvotas neievērošanu televīzijā – 1; par priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpumiem televīzijā – 2, radio – 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> - piemēroti 10 administratīvie sodi; - izbeigtas 4 administratīvo pārkāpumu lietas; - izteikti 8 brīdinājumi. <p>Pārskata gadā Padome ir saņēmusi 56 klausītāju un skatītāju sūdzības.</p>
<p>Raidorganizāciju licencēšana</p>
<p>Pārskata gadā pārreģistrētas 10 raidorganizācijas, atjaunotas apraides atļaujas 7 radio raidorganizācijām, 2 televīzijas raidorganizācijām un 2 kabeļtelevīzijām; izsniegtas 4 atļaujas radio, 1 televīzijai un 8 atļaujas kabeļtelevīzijām, atzītas par spēkā neesošām 3 radio licences, 1 televīzijas licence un 3 kabeļtelevīziju atļaujas.</p>

2010.gads

<p>Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma izstrāde</p>
<p>Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma izstrādes darba grupas darbs vainagojās ar jauna likuma pieņemšanu 2010.gada 12.jūlijā. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likums, ar kuru Latvijas likumdošanā ir pārņemta Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva, stājās spēkā 11.augustā.</p> <p>Ar jaunā likuma spēkā stāšanās brīdi Nacionālā radio un televīzijas padome ir mainījusi nosaukumu. Turpmāk nozari uzraugošās institūcijas nosaukums ir Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome. Tāpat ir samazināts Padomes locekļu skaits. Turpmāk Padomē darbosies pieci Padomes locekļi.</p>
<p>Pāreja uz zemes ciparu televīzijas apraidi</p>
<p>2010.gada 1.jūnijā Latvija pilnībā pārgāja uz zemes ciparu televīzijas apraidi. Ieviešanas process noritēja veiksmīgi, jo zemes apraide ciparformātā tika ieviesta ātrāk par Ministru Kabineta noteikumos noteikto gala termiņu, un televīzijām bija iespēja ātrāk pāriet uz jaunu apraides tehnoloģiju (jo televīzijām bija finansiāli neizdevīgi vienlaicīgi maksāt</p>

<p>gan par analogo, gan ciparu apraidi). Televīzijas skatītājiem Latvijā, kuriem līdz šim bija pieejama zemes analogā televīzija, parādījās iespēja abonēt vairāk kā 30 televīzijas kanālus. Tika panākta vēl nebijuša TV satura pieejamība Latvijas skatītājiem – visas Latvijas Republikas teritorijas (99,4%) pārklājums visiem bez maksas pieejamajiem TV kanāliem, kas analogajā apraidē nebija iespējams (salīdzinoši, LTV 1.kanālam vislielākā aptveramība ir bijusi līdz 97% Latvijas teritorijas, LTV 7.kanālam aptuveni 85%, nacionālajiem komerciālajiem TV kanāliem: TV3 – mazliet vgaināk par 50% un LNT līdz 53% Latvijas teritorijas).</p>
<p>Sabiedrības informēšanas kampaņa saistībā ar pāreju uz ciparu apraidi</p>
<p>Saistībā ar pāreju uz ciparu televīziju tika veikta sabiedrības informēšanas kampaņa. Ar plašsaziņas līdzekļu un Padomes mājas lapas starpniecību sabiedrība tika informēta par pārejas procesu, termiņiem un nepieciešamajiem turpmākajiem soļiem, lai varētu uztvert ciparu televīziju.</p>
<p>Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sekmīgas darbības nodrošināšana budžeta konsolidācijas apstākļos</p>
<p>2010.gadā turpinājās valsts budžeta konsolidācijas pasākumi, līdz ar to viens no galvenajiem Padomes uzdevumiem bija nodrošināt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sekmīgu darbību.</p>
<p>Sabiedriskās konsultatīvās padomes izveide</p>
<p>2010.gada 23.decembrī tika izveidota Sabiedriskā konsultatīvā padome kā sabiedrības līdzdalības un interešu pārstāvības forma. Tās sastāvā iekļauti 43 nevalstisko organizāciju pārstāvji. No vairāk kā 13000 dažādām nevalstiskajām organizācijām Padomei nācās izvēlēties tās, kas vislabāk atspoguļotu sabiedrības viedokli un intereses.</p>
<p>Raidorganizāciju programmu monitorings</p>
<p>Kopumā Monitoringa centrs analizējis 2410 stundas, no tām 344 stundas radio programmās un 2066 stundas televīzijas programmās. Analizējot pārbaužu rezultātus, piemērotas sekojošas sankcijas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sastādīti 36 administratīvo pārkāpumu protokoli; - piemēroti 10 administratīvie sodi; - izteikti 12 brīdinājumi. <p>Pārskata gadā Padome ir saņēmusi 53 klausītāju un skatītāju sūdzības.</p>

Raidorganizāciju licencēšana

Pārskata gadā veiktas 69 raidorganizāciju licenču pārreģistrācijas, 6 radio licenču atjaunošanas, 12 televīzijas licenču atjaunošanas, 2 kabeļtelevīzijas darbības atļauju atjaunošanas. Anulēta 1 televīzijas licence un 1 kabeļtelevīzijas darbības atļauja. Tika izsniegtas 15 radio licences, 14 televīzijas licences un 12 kabeļtelevīzijas darbības atļaujas.

2011.gads

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālā stratēģija 2012.-2017.gadam un jauna sabiedriskā elektroniskā medija koncepcija

Tika izveidota darba grupa, kas izstrādātu Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālo stratēģiju 2012.-2017.gadam, kā arī jauna sabiedriskā elektroniskā medija koncepciju. Koncepcija paredz, ka jaunajam sabiedriskajam elektroniskajam medijam jābūt redakcionāli daudzveidīgam, taču administratīvi vienotam, un tas darbosies trīs galvenajās tehnoloģiskajās platformās – radio, televīzija un internets. Vienotā sabiedriskā elektroniskā medija koncepcija 13.oktobrī izsludināta valsts sekretāru sanākmē un pašlaik atrodas starpinstitūciju saskaņošanas stadijā.

Darbu pie Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālās stratēģijas 2012.-2017.gadam plānots pabeigt 2012.gada sākumā.

Atbalsts cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Padome pielikusi visas pūles, lai Latvijas Televīzijas programmā, veidojot sabiedrisko pasūtījumu, parādītos pēc iespējas vairāk raidījumu, kas pieejami cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Tie ir raidījumi, kam nodrošināta titrēšana vai surdotulkojums.

Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas arhīvu digitalizācija un pieejamības nodrošināšana

Valsts aģentūra „Kultūras informācijas sistēmas” sadarbībā ar Padomi, Latvijas Televīziju un Latvijas Radio izstrādāja ERAF projektu „Latvijas audiovizuālo materiālu

pieejamības nodrošināšana e-vidē” sistēmas darbības koncepciju (turpmāk – Projekts). Projekta mērķis ir Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio arhīvos esošo vēsturisko audiovizuālo materiālu (gan video, gan arī skaņas ierakstu) transformācija un saglabāšana digitālā formātā, nodrošinot šo materiālu pieejamību visiem Latvijas iedzīvotājiem bez maksas publisko bibliotēku tīklā.

Projekts ir izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. Projekta pirmo kārtu paredzēts finansēt no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzekļiem. Saskaņā ar sākotnējiem aprēķiniem ERAF projekta ietvaros būs iespējams digitalizēt 6300 stundu LR arhīvā esošo audiomateriālu un 3690 stundu LTV arhīvā esošo videomateriālu.

Realizējot šo projektu, no iznīcības tiks glābtas nacionālās kultūras vērtības, piemēram, Dziesmu svētku, literāro raidījumu, teātra iestudējumu, koncertu ieraksti, dokumentālie ieraksti u.c.